

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O DRŽAVNOJ POTPORI U BIH
U 2021. GODINI**

LIPANJ 2022.

Sadržaj	strana
1 UVOD	3
2 METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠĆA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POTPORI.....	4
2.1. Pravni osnov.....	4
2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmova.....	5
2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj potpori.....	7
2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj potpori.....	8
3 DODIJELJENA DRŽAVNA POTPORA U BIH U 2021. GODINI.....	10
3.1. Državna potpora u BiH u odnosu na osnovne makroekonomiske pokazatelje.....	10
3.2. Ukupno dodijeljena državna potpora u BiH po obliku/kategorijama.....	12
3.3. Ukupno dodijeljena državna potpora (bez poljoprivrede) u BiH po vrsti/instrumentima dodjele.....	16
3.4. Struktura horizontalne državne potpore u BiH u 2021. godini.....	18
3.5. Struktura vertikalne državne potpore u BiH u 2021. godini.....	20
4 ZAKLJUČAK.....	22

1. UVOD

Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće) osnovano je 2012. godine Zakonom o sustavu državne potpore u Bosni Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" broj: 10/12 i 39/20) (u daljem tekstu: Zakon), kao javna institucija koja samostalno obavlja svoju djelatnost. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (u daljem tekstu: SSP) sa Europskom unijom (u daljem tekstu: EU) i njenim državama članicama te njegovim stupanjem na snagu, Bosna i Hercegovina je preuzela obvezu uvođenja internog sustava kontrole državne potpore. Upravo donošenjem gore navedenog Zakona Bosna i Hercegovina je ispunila dio svojih obveza iz članka 71. SSP-a pri čemu je osnovano Vijeće kao organ zadužen za primjenu i provođenje pravnih propisa koji reguliraju oblast državne potpore u Bosni i Hercegovini sukladno pravilima EU o državnoj potpori. Uspostavljanje sistema kontrole državne potpore jedan je od osnovnih preduvjeta za ispunjavanje kriterija o članstvu u EU. Međutim, za prijem u EU nije dovoljna samo transpozicija *aquis communautaire* vezanih za konkurentnost u nacionalnu legislativu, već i uspostavljanje efektivnih agencija odgovornih za upravljanje državnim potporama u pretpriступnoj fazi.

Vijeće čini osam članova koji se biraju između priznatih stručnjaka iz oblasti ekonomije i prava. U sastavu Vijeća je Tajništvo Vijeća (u daljem tekstu: Tajništvo) koje obavlja organizacijske, tehničke i upravne poslove i zadatke potrebne za njegov rad i koordinira njegovim radom.

Zakonom su Vijeću povjereni zadaci koji se odnose na odobravanje programa/shema državne potpore i pojedinačne državne potpore, odlučivanje o povratu nezakonito dodijeljene državne potpore, uspostavljanje i upravljanje popisom programa/shema državne potpore započetim prije osnivanja Vijeća, pokretanje istraga i naknadna procjena dodijeljene državne potpore, ako postoji dovoljno indikacija da se ista nezakonito koristi, kao i ostale aktivnosti koje se odnose na dodjelu i kontrolu dodjele državne potpore, te na suradnju sa organima za sprovođenje Zakona i davaocima državne pomoći.

Vijeće je u 2021. godini održalo 12 sjedница. Vijeće je u 2021. godini donijelo dva Zaključka, i to ocjenjujući u postupku *ex post* kontrole ocjene usklađenosti državne potpore pokrenutom po službenoj dužnosti. U oba Zaključka Vijeće je utvrdilo da dodijeljena državna potpora nije u skladu sa Zakonom o sustavu državne potpore Bosni i Hercegovini.

Dio aktivnosti Vijeća u 2021. godini je bio posvećen promoviranju reforme kontrole državne potpore koja podstiče pametan, održiv i inkluzivni rast. Naime, neophodno je jačanje svijesti davalaca i promoviranje obveze blagovremenog podnošenja prijave državne potpore u postupku prethodog (*ex ante*) odobrenja kako bi se u narednom periodu odlučivanje Vijeća o dozvoljenosti dodijeljene državne potpore u postupku naknadog (*ex post*) odobrenja svelo na najmanju moguću mjeru. Vijeće je u 2021. godini aktivno radilo na podizanju svijesti i znanja o ulozi politike i prava državne potpore i to kroz konstruktivne sastanke sa organima za provođenje i davaocima državne potpore. Također, i kroz Projekat „Podrška Savjetu/Vijeću za državnu pomoć Bosne i Hercegovine“ finansiran od strane Delegacije EU u Bosni i Hercegovini, koji je okončan u 2021. godini, održane su radionice i seminari za organe za provođenje kao nosioce

implementacije Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini te za davaoce državne potpore

Izbijanje epidemije uzrokovane virusom Covid-19 je ozbiljna zdravstvena opasnost i opasnost kako za globalnu ekonomiju tako i za ekonomiju Bosne i Hercegovine. S ciljem saniranja posljedica po privredu, očekivan je povećan obim dodjele javnih sredstava iz proračuna ili umanjenje javnih prihoda od strane svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini. Neke od tih mjera mogu predstavljati državnu potporu stoga je Vijeće još u 2020.godini izradilo Obavještenje o primjeni Zakona o sustavu državne potpore u BiH u aktuelnoj situaciji izazvanoj epidemijom virusa COVID-19. U 2021.godini Vijeće je sačinilo Informaciju o četvrtom produženju i proširenju Privremenog okvira za mjere državne potpore za podršku ekonomiji u trenutnom izbijanju Covid-19¹, čime je trajanje svih mjera iz svih odjeljaka Privremenog okvira produženo je za šest (6) mjeseci, odnosno do 30. lipnja 2021. godine, a odjeljak koji se odnosi na mjere dokapitalizacije produžen je za tri mjeseca, odnosno do 30. rujna 2021. godine.

Prema članku 71. stavak (5) SSP-a Vijeće je u obvezi izraditi i usvojiti Godišnje izvješće o državnoj potpori u BiH i dostaviti ga Vijeću ministara Bosne i Hercegovine do 30.lipnja tekuće godine. Navedeno izvješće, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nakon usvajanja obvezno dostaviti međunarodnim institucijama, sukladno zaključenim sporazumima o recipročnom izvještavanju.

Ovo Izvješće je izrađen na osnovu Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj u 2021. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2021. godini i Godišnjeg izvješća o državnoj potpori u Brčko Distriktu BiH u 2021. godini, koje su dostavile vlade Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH. Informacija o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara BiH u 2021. godini koju je dužno dostaviti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, a na osnovu podataka dobijenih od davalaca državne potpore, do dana usvajanja ovog Izvješća nije dostavljena. Stoga, ovo Izvješće sačinjeno je bez podataka sa nivoa Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

2. METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠĆA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POTPORI

2.1. Pravni osnov

Zakonom je uređen sistem kontrole državne potpore u Bosni i Hercegovini u svrhu provođenja njenih međunarodno preuzetih obaveza koje proizilaze iz SSP-a. Polazeći od pravnog nasljeđa EU-a o državnoj potpori, Zakonom je definiran pojam odnosno obilježja koja, određena javna sredstva koja se dodjeljuju privrednim subjektima, trebaju imati kako bi se smatrala državnom potporom, uvjeti za odobrenje državne potpore, nadležnost i djelokrug Vijeća u odnosu na državnu potporu, postupak odobravanja, kontrole dodjele, korištenja i povrata državne potpore,

¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020XC0320\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020XC0320(03)) Komunikacija Komisije od 19. marta 2020., C(2020)1863, (SL C 091 20.3.2020)

te obveze Vijeća vezane uz izradu popisa državne potpore i godišnjeg izvješća o državnoj potpori.

Pored Zakona, državna potpora u Bosni i Hercegovini regulirana je i sljedećim podzakonskim aktima:

- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18),
- ⇒ Uredbom o uslovima i postupku za dodjelu pomoći male vrijednosti – de minimis pomoć ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18),
- ⇒ Uredbom o uslovima za dodjelu državne pomoći u obliku naknade za obavljanje i izvršenje javnih usluga privrednim subjektima kojima je povjeren obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18),
- ⇒ Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći („Službeni glasnik BiH“, broj 64/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i postupku prijavljivanja državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 105/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i procedurama prijavljivanja državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/13),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH, broj 41/15),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS“, broj 54/14),
- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20),
- ⇒ Uredbom o dodjeli državne pomoći privrednim subjektima za obavljanje javnih usluga od opšteg ekonomskog interesa („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20),
- ⇒ Uredbom o uslovima i postupku za dodjelu državne pomoći male vrijednosti- de minimis („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20).

2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmoveva

Državna potpora, u smislu Zakona je svaki stvarni ili potencijalni javni rashod ili umanjeno ostvarenje javnog prihoda, postojećeg, planiranog ili potencijalnog, koju može dodijeliti ili planirati direktno ili indirektno davalac državne potpore, u bilo kom obliku, čime se narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurenčije na tržištu stavljujući u povoljniji položaj određene privredne subjekte, proizvodnju ili trgovinu određenih proizvoda ili pružanje određenih usluga, ukoliko to utiče na ispunjavanje međunarodnih obveza BiH iz ove oblasti.

Navedeno određenje državne potpore se zasniva na odredbama članka 107. Ugovora o funkciranju EU (dalje: UFEU), a sukladno članku 71. SSP-a prema kome je sa pravilnom primjenom ovog sporazuma nespojiva svaka državna potpora kojom se narušava ili prijeti narušavanje konkurenčije na tržištu davanjem prednosti određenim poduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine. Također, SSP navodi da će se svaka praksa suprotna ovom članku ocjenjivati na osnovu kriterija

koji proizlaze iz primjene pravila konkurenčije koja važe u Zajednici, posebno članka 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljem tekstu: Ugovor o EZ) (sada čl. 101., 102., 106. i 107. UFEU) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.

Davaoci državne potpore, u smislu Zakona su: Bosna i Hercegovina, Federacija BiH, Republika Srpska, Brčko Distrikt BiH, županijske, gradsko, općinske uprave putem ovlaštenih pravnih lica, te svako pravno lice koje dodjeljuje ili upravlja državnom potporom.

Korisnici državne potpore, u smislu Zakona, su privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost sudjelujući na tržištu putem proizvodnje ili trgovine robe i/ili usluga.

Program državne potpore (shema), u smislu Zakona, podrazumijeva akt na osnovu kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju pojedinačne državne potpore i akt na osnovu kojeg se državna potpora, koja unaprijed nije vezana za poseban projekat, dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore

Pojedinačna državna potpora (ad hoc), u smislu Zakona, podrazumijeva svaku državnu potporu dodijeljenu bilo kojem korisniku izvan utvrđenih programa državne potpore.

Polazeći od odredbi Zakona koje uređuju pojam državne pomoći, kako bi se utvrdilo ima li neka državna intervencija karakter državne pomoći, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uslovi koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno uticati na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, odnosno potrebno je u svakom konkretnom slučaju utvrditi radili se o:

1. Prenosu državnih sredstava – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje transfer državnih sredstava, a koja potiču od državnih, entitetskih i lokalnih vlasti, fondova i pravnih lica ovlaštenih od strane države da dodjeljuju i upravljaju državnom potporom. Transferi državnih sredstava mogu se javiti u više oblika. Pored direktnih transfera državnih sredstava u obliku subvencija ili grantova, državnom potporom se smatraju i državne garancije, umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obveza, poreske olakšice, otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog postupka javnih nabavki i druge vrste dodjele državne potpore zbog toga što se njima umanjuje javni prihod države.

2. Ekomska prednost – državna potpora bi trebalo da stvori ekonomsku korist koju privredni subjekt u normalnim tržišnim uslovima ne bi mogao steći. Manje vidljivi primjeri transakcija koji zadovoljavaju ovaj uslov da osiguravaju ekonomsku prednost mogu biti sljedeći slučajevi: privredni subjekat kupuje ili zakupljuje zemlju u državnom vlasništvu po cijeni manjoj od tržišne; privredni subjekat prodaje zemlju državi po cijeni višoj od tržišne; privredni subjekat uživa privilegovan pristup infrastrukturi bez plaćanja nadoknade; privredni subjekat dobija kapital od države pod uslovima koji su povoljniji od uslova koji bi se dobili od privatnog investitora.

3. Selektivnost – da bi ovaj kriterij bio ispunjen potrebno je utvrditi da li se dodjelom državne pomoći stavlja u povoljniji položaj određeni privredni subjekat ili proizvodnja određenih proizvoda.

Državna pomoć, po svojoj prirodi, mora biti selektivna i time uticati na ravnotežu između određenih privrednih subjekata i njihovih konkurenata. Selektivnost je upravo ono što razdvaja državnu pomoć od takozvanih opštih mjera. Opšte mjere su one koje se bez razlike primjenjuju na sve privredne subjekte u okviru jedne grane u državi članici. Opšte mjere ne uključuju državnu pomoć.

4. Uticaj na konkureniju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU – Zakon na osnovu SSP-a propisuje zabranu dodjele državne pomoći kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurenije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine, odnosno na ispunjavanje međunarodih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti. Dakle, da bi neka mjera bila smatrana nedozvoljenom državnom pomoći mora imati i uticaj na konkureniju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. U skladu sa prethodno navedenim, Vijeće treba provjeriti da li djelatnost koju obavlja korisnik državne pomoći narušava ili prijeti narušavanju konkurenije, odnosno da li utiče na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. Dovoljno bi bilo dokazati da je korisnik državne pomoći uključen u privrednu aktivnost i da poslove obavlja na tržištu na kojem postoji trgovina između Bosne i Hercegovine i EU. Pravni oblik i forma korisnika državne pomoći nije relevantan u ovom kontekstu budući da i neprofitne organizacije mogu biti angažovane u privrednoj aktivnosti.

U skladu sa prethodno navedenim, državnom potporom se može smatrati svaka pomoć koja se zasniva na programu državne potpore ili se dodjeljuje pojedinačnom korisniku koji se može smatrati privrednim subjektom u smislu Zakona i pravnog nasljeđa EU, ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji.

2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj potpori

Polazne osnove za izradu Godišnjeg izvješća u 2021. godini su godišnji izvješće i podaci o dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini dostavljeni od organa za sprovođenje Zakona: Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srpske i Vlade Brčko Distrikta BiH.

Napominjemo da, sukladno članku 4. stavak (2) točka a) Zakona, Zakon se ne primjenjuje na poljoprivrednu i ribarstvo te je državna potpora koju su dodijelila ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva entiteta prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, a podzakonskim aktima o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u entitetima propisano je da ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede dostavljaju samo podatke o ukupno dodijeljenim iznosima državne potpore za poljoprivredu

Izvješće se zasniva na podacima koje su organi za sprovođenje Zakona prikupili od davalaca državne potpore i sastavljen je sukladno važećim zakonodavstvom, koje sumira klasifikacije i propise izvještavanja u EU.

2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj potpori

Godišnje izvješće o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2021. godini izrađeno je na osnovu Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj u 2021. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2021. godini i Godišnjeg izvješća o državnoj potpori u Brčko Distriktu BiH u 2021. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj i Federaciji BiH i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH. Informacija sa podacima o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2021. godini koju je dužno dostaviti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH do dana usvajanja ovog Izvješća nije dostavljena.

Ovako dostavljena pojedinačna izvješća entiteta i Brčko Distrikta BiH konsolidovana su u ovo jedinstveno izvješće. Dakle, Godišnje izvješće u 2021. godini predstavlja analitički i konsolidovani pregled dodijeljene državne potpore izrađeno na osnovu podataka dobijenih od strane organa za sprovođenje Zakona: vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, koji su navedene podatke prikupili prema obrascima i uputstvima sadržanim u uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, ali bez Informacije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH sa podacima o dodijeljenoj potpori na nivou Vijeća ministara BiH.

Uredba o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne potpore u Republici Srpskoj propisuje u članku 5. da se državna potpora za potrebe realizacije ove Uredbe prema namjeni dijeli na:

- 1) državnu potporu za promoviranje regionalnog razvoja;
- 2) horizontalnu državnu potporu namijenjenu: a) malim i srednjim privrednim subjektima, b) za sanaciju ili restrukturiranje privrednih subjekata, c) za zaštitu životne sredine, d) za usavršavanje, e) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili radnika sa invaliditetom, f) za istraživanje, razvoj i inovacije i g) za oblast kulture;
- 3) državnu potporu namijenjenu sektoru: a) proizvodnje čelika, b) vađenja uglja i c) saobraćaja;
- 4) državnu potporu u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći: a) pojedinačna garancija i programi garancija Republike Srpske, b) prodaja nepokretne imovine u javnoj svojini i c) osiguranje izvoznih kredita.

Dok se prema odredbi članka 6. Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine, za potrebe izrade Godišnjeg izvješća, državna potpora razvrstava, zavisno od cilja i iznosa dodijeljene državne potpore, prema sljedećim oblicima pomoći:

- 1) državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja;
- 2) horizontalna državna potpora: a) državna potpora malim i srednjim privrednim subjektima, b) državna potpora za sanaciju ili restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, c) državna potpora za zapošljavanje zaposlenika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom, d) državna potpora za zaštitu životne sredine, e) državna potpora za istraživanje, razvoj i inovacije, f) državna potpora za usavršavanje, g) državna potpora u obliku rizičnog kapitala, h) državna potpora u oblasti kulture;

- 3) vertikalna državna potpora – pomoć posebnim sektorima: a) državna potpora u sektoru proizvodnje čelika, b) državna potpora privrednim subjektima u sektoru vađenja uglja i c) državna potpora u sektoru prometa;
- 4) državna potpora male vrijednosti (*de minimis* državna potpora).

Zbog navedene neusuglašenosti entitetskih uredbi o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u pogledu oblika (kategorija) na koje se državna potpora razvrstava, za potrebe Godišnjeg izvješća u 2021. godini objedinjeni su, odnosno prikazani podaci za sve oblike navedene u dostavljenim izvještajima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

U skladu sa prethodno navedenim, državna potpora je za potrebe Godišnjeg izvješća u 2021. godini razvrstana prema sljedećim oblicima:

a) Državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja;

b) Državna potpora dostupna cijeloj privredi - **horizontalna državna potpora**:

- 1) za male i srednje privredne subjekte,
- 2) za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama,
- 3) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom,
- 4) za zaštitu životne sredine,
- 5) za istraživanje, razvoj i inovacije,
- 6) za usavršavanje,
- 7) u oblasti kulture.

c) Državna potpora namijenjena određenim sektorima - **vertikalna državna potpora**:

- 1) u sektoru proizvodnje čelika,
- 2) u sektoru vađenja uglja,
- 3) u sektoru saobraćaja,
- 4) sportska i višenamjenska rekreativna infrastruktura.²

d) Državna potpora male vrijednosti.

Državna potpora koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (članak 4. stavak (2) točka a)).

Predmet analize su državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna, vertikalna, državna potpora male vrijednosti i državna potpora za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa u 2021. godini.

² Uredba o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu za dodjelu državne potpore u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 27/18) u članku 1. stavak (2) točka b) definira vertikalnu državnu potporu, te pod brojem 8) nabroja sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu. Javlja se neusklađenost između navedene Uredbe i Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u FBiH (Službene novine FBiH“, broj: 41/15) članak 6. stavak 2) i 3). Davanja za oblast sporta u vidu granta od strane Vijeća ministara BiH.

3. DODIJELJENA DRŽAVNA POTPORA U BiH U 2021. GODINI

3.1. Državna potpora u BiH u odnosu na osnovne makroekonomiske pokazatelje

Ukupno evidentirana državna potpora u Bosni i Hercegovini u 2021. godini iznosi **441.529.651,16 KM** ili **225.750.518,27 €** što je smanjenje u iznosu od **37.123.536,84 KM**, odnosno **7,75%** u odnosu na 2020. godinu kada je državna potpora iznosila **478.653.188 KM** ili **244.904.657,09€**, dok je u odnosu na 2019. godinu, kada je državna potpora iznosila **432.178.348 KM** ili **220.969.280,56 €**, došlo do povećanja u iznosu od **9.351.303,16 KM** odnosno **2,16%**.

Grafikon 3.1. Pregled ukupno dodijeljene državne potpore u BiH u periodu od 2019. - 2021. godine

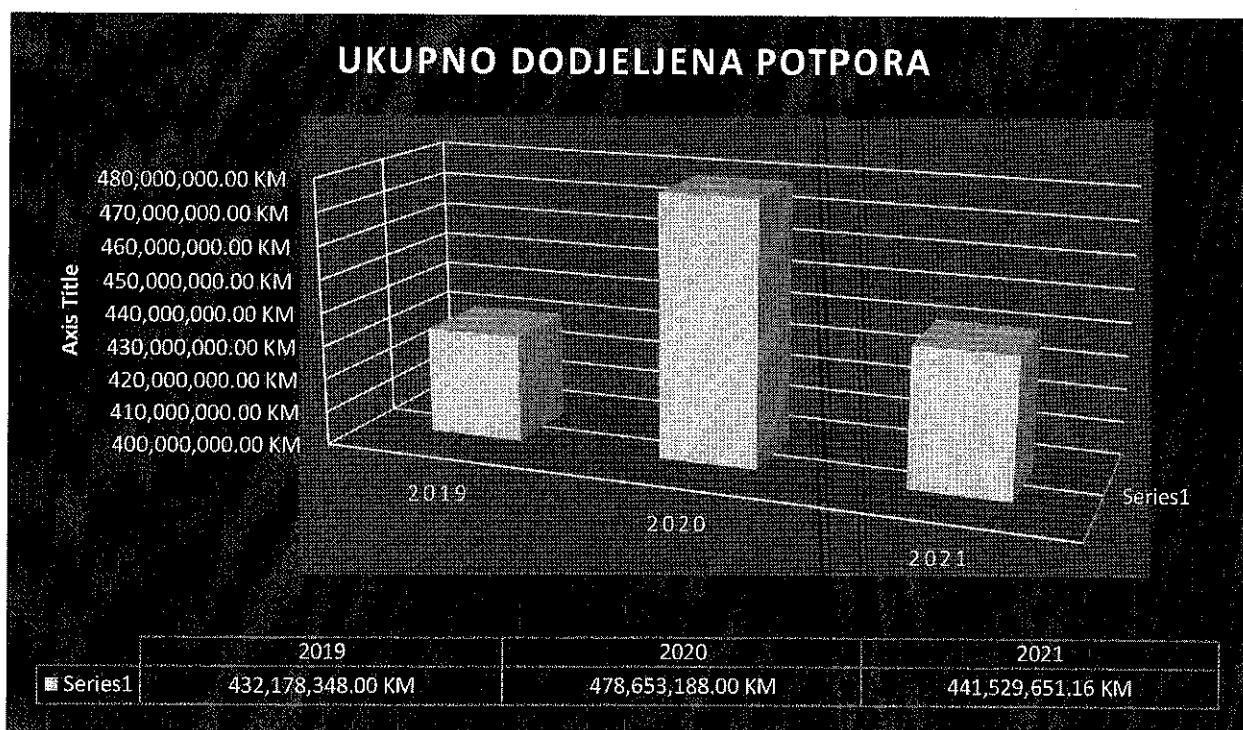

Tabela 3.1. Državna potpora u odnosu na BDP i po stanovniku u BiH u periodu od 2019. – 2021. godine

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2019.	2020.	2021.
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	432.178.348	478.653.188	441.529.651,16
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	220.969.280,56	244.904.657,09	225.750.518,27
3	BDP	KM	35.295.752.000	34.255.000.000 ³	37.324.393.000 ⁴
4	BDP	EUR	18.110.146.535,27	17.576.139.745,25	19.166.580.189,19
5	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	1,22	1,40	1,18
6	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	122,38 ⁵	135,55	125,03
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	62,57	69,35	64,07

U Tabeli 3.1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji nam pružaju pregled i upoređivanje tih pokazatelja, od ukupnog iznosa državne potpore, učešća državne potpore u odnosu na bruto domaći proizvod BiH (u daljem tekstu: BDP), te iznosa državne potpore po stanovniku u BiH u periodu od 2019. - 2021. godine.

Na osnovu naprijed navedenog, u Tabeli 3.1. prikazan je udio ukupne državne potpore u BDP-u koji je u 2019. godini iznosio **1,22%**, u 2020. godini iznosio je **1,40%**, a u 2021.godini iznosi **1,18%**.

Istovremeno državna potpora po stanovniku u 2021. godini iznosi **125,03 KM** što predstavlja smanjenje za **7,76%**, odnosno **10,52 KM** u odnosu na 2020. godinu kada je državna potpora po stanovniku iznosila **135,55 KM** te povećanje za **2,16%**, odnosno za **2,65 KM** u odnosu na 2019. godinu, koja je iznosila **122,38 KM**, po glavi stanovnika.

Također je važno napomenuti kako se državna potpora za poljoprivredu i ribarstvo u BiH, kao i u EU, metodološki prikazuje odvojeno od ostalih državnih potpora zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu te državne potpore, odnosno njihove specifične djelatnosti, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (članak 4. stavak (2) točka a)).

³ Izvor: Agencija za statistiku BiH, dostupno na adresi: www.bhas.gov.ba

⁴ Izvor: Agencija za statistiku BiH, dostupno na adresi:
https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2022/NAC_02_2021_Q4_1_BS.pdf

⁵ Izvor: Agencija za statistiku BiH, "POPIS STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA U BOSNI I HERCEGOVINI, 2013. REZULTATI POPISA", Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, lipanj 2016. godine, dostupno na adresi http://www.popis.gov.ba/popis2013/doc/RezultatiPopisa_HR.pdf

Tabela 3.2. Državna potpora u odnosu na BDP i po stanovniku u BiH u periodu od 2019. - 2021. godine (bez poljoprivrede i ribarstva)

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2019.	2020.	2021.
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	264.982.145	272.866.573	241.656.554
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	135.483.219	139.613.181,16	123.850.946,95
3	BDP	KM	35.295.752.000	34.255.000.000	37.324.393.000
4	BDP	EUR	18.110.146.535,27	17.576.139.745,25	19.166.580.189,19
5	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	0,75	0,80	0,64
6	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	75,04	77,27	68,43
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	38,36	39,53	34,86

Stoga se u odnosu na naprijed navedeno, u ovom Godišnjem izvješću u Tabeli 3.2. prikazuje dodijeljena državna potpora bez pomoći za poljoprivredu i ribarstvo, a ta državna potpora u 2021. godini dodijeljena je u iznosu od **241.656.554KM** ili **123.850.946,95€**, što predstavlja smanjenje za **11,44%**, odnosno **31.210.019 KM** u odnosu na 2020. godinu, te smanjenje u odnosu na 2019. godinu za **8,80%**, odnosno za **23.325.591 KM**.

Udio dodijeljene državne potpore, bez pomoći sektoru poljoprivrede i ribarstva, u BDP-u u 2021.godini iznosi **0,64%**, dok je u 2020. iznosio **0,80%**, dok je u 2019. godini iznosio **0,75%**.

3.2. Ukupno dodijeljena državna potpora u BiH po obliku/kategorijama

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji BiH i Republici Srpskoj je propisano da su oblici državne potpore: državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna državna potpora, vertikalna (sektorska) državna potpora, državna potpora male vrijednosti (*de minimis* državna potpora) i državna potpora u obliku specifičnih instrumenata državne potpore.

Oblici državne pomoći određuju se prema primarnim ciljevima dodjeljivanja:

1. Državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja može se dodijeliti kao: pomoć kod početnog ulaganja ili troškova bruto plaća i naknada za radna mjesta koja se otvore kao direktni rezultat projekta početnog ulaganja, operativna pomoć ili pomoć novoosnovanim malim privrednim subjektima.
2. Horizontalna državna potpora – za male i srednje privredne subjekte, za sanaciju i restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, za zapošljavanje, za zaštitu životne

sredine, za istraživanje, razvoj i inovacije, za usavršavanje, državna pomoć u obliku rizičnog kapitala i državna pomoć u oblasti kulture.

3. Vertikalna državna potpora (dostupna određenim sektorima) dodjeljuje se u: sektoru proizvodnje čelika, sektoru vađenja uglja, sektoru prometa (cestovni, željeznički i zračni).
4. *De minimis* državna potpora definirana je člankom 2. točka c) Zakona i predstavlja potporu koja se dodjeljuje jednom privrednom subjektu za bilo koju svrhu koja se dodjeljuje jednom ili više puta i koja ne prelazi iznos od 200.000 eura u toku bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. *De minimis* državna pomoć se može dodjeljivati za bilo koju namjeru, osim za: vađenje uglja, nabavku drumskih teretnih vozila i privrednim subjektima koji obaljuju usluge prevoza tereta, podsticanje izvoza, tj. aktivnosti koje se odnose na izvoz, davanje prednosti domaćim proizvodima u odnosu na uvozne proizvode, kao i privrednim subjektima u teškoćama.

Državna potpora koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (članak 4. stavak (2) točka a)).

Državna potpora dodijeljena za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa prikazana je u ukupno dodijeljenom iznosu i nije predmet posebne analize.

Državna potpora za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa, predstavlja, u skladu sa člankom 6. stavak (1) točka c) Zakona, dozvoljenu državnu potporu, koja se dodjeljuje pravnim i fizičkim licima kojima je u skladu sa posebnim pravilima povjereni obavljanje iste ili dodijeljeno isključivo pravo obavljanja određenih djelatnosti ako bi u slučaju nepostojanja takve pomoći ova lica bila onemogućena u obavljanju posebnih zadataka koji su im povjereni i pod uslovom da je državna pomoć samo naknada za obavljanje i provođenje tih zadataka i pod uslovom da se time u većoj mjeri ne narušava tržišna konkurenca i ispunjavanje preuzetih međunarodnih obaveza.

Obavljenu analizu godišnjih izvještaja entiteta, Brčko Distrikta BiH koji su izrađeni na osnovu dostavljenih obrazaca popunjениh od strane davalaca državne potpore u BiH te Informacije od strane Vijeća ministara BiH, razvrstani po obliku, možemo prikazati u sljedećoj tabeli:

Tabela 3.3. Pregled dodijeljene državne potpore po obliku/kategorijama u BiH u 2021. godini

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2021. - KM				
		FBiH ⁶	RS ⁷	BD ⁸	VM BiH ⁹	Ukupno BiH
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA	1.830.000	0	0	0	1.830.000
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ	26.392.245	25.888.221	18.094.289	0	70.374.755
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	67.680.000	0	197.605	0	67.877.605
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI	28.682.489	14.661.726	0	0	43.344.215
5	USLUGE OD OPĆEG EKONOMSKOG INTERESA	50.200.000	8.029.979	0	0	58.229.979
6	DRŽAVNA POMOC U OBLASTI POLJOPRIVREDE I RIBARSTVA	106.042.049	77.887.661	15.943.387,16	0	199.873.097,16
UKUPNO		280.826.783	126.467.587	34.235.281,16	0	441.529.651,16

Državna potpora za **promoviranje regionalnog razvoja** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **0,41%** i iznosi **1.830.000 KM ili 923.018,84€**.

Horizontalna državna potpora u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **15,95%** i iznosi **70.374.755 KM ili 35.882.773,13€**.

Vertikalna državna potpora ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **15,37%** i iznosi **67.877.605 KM ili 34.236.234,14€**.

Državna potpora **male vrijednosti** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **9,81%** i iznosi **43.344.215KM ili 21.862.036,72€**.

Državna potpora za **obavljanje usluge od općeg ekonomskog interesa** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **13,18%** i iznosi **58.229.979KM ili 29.370.146,38€**.

Državna potpora **u oblasti poljoprivrede i ribarstva** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **45,27%** i iznosi **199.873.097,16KM ili 101.911.558,98€**.

⁶ Federacija Bosne i Hercegovine.

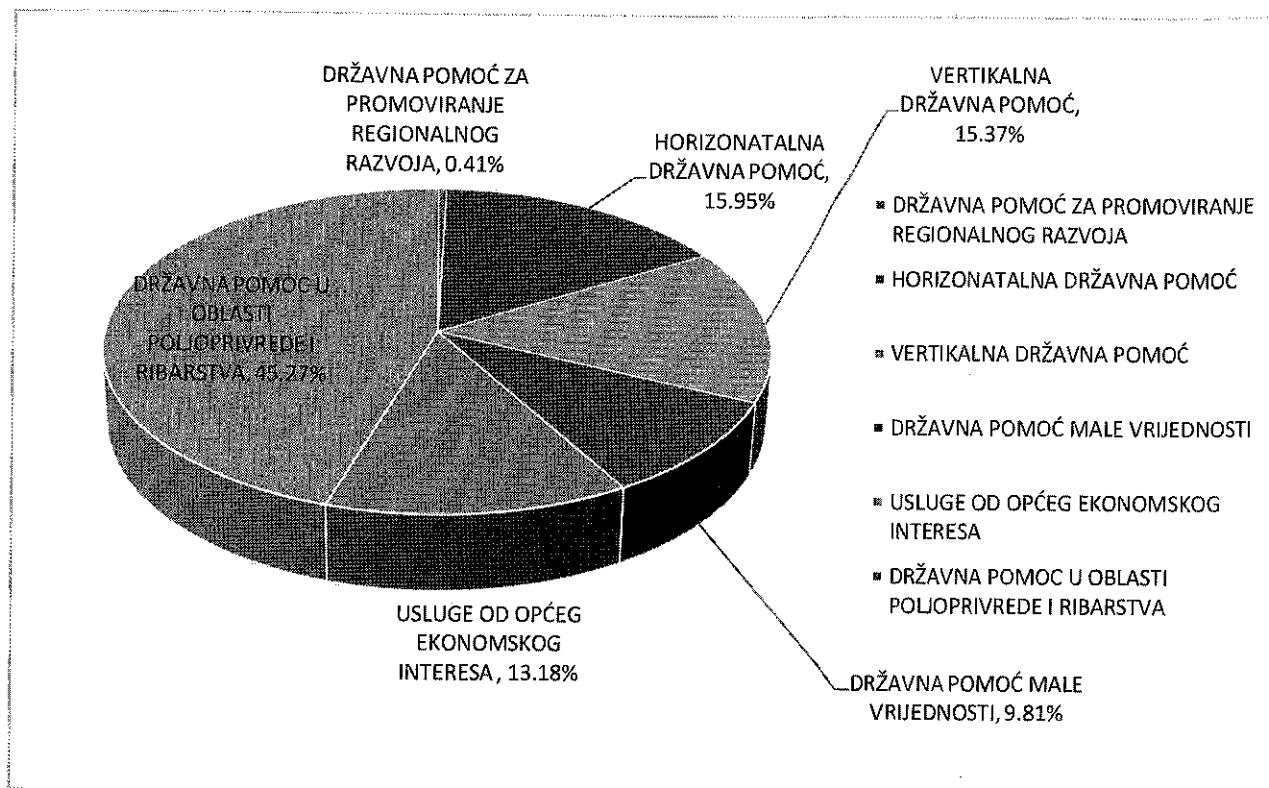
⁷ Republika Srpska.

⁸ Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

⁹ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

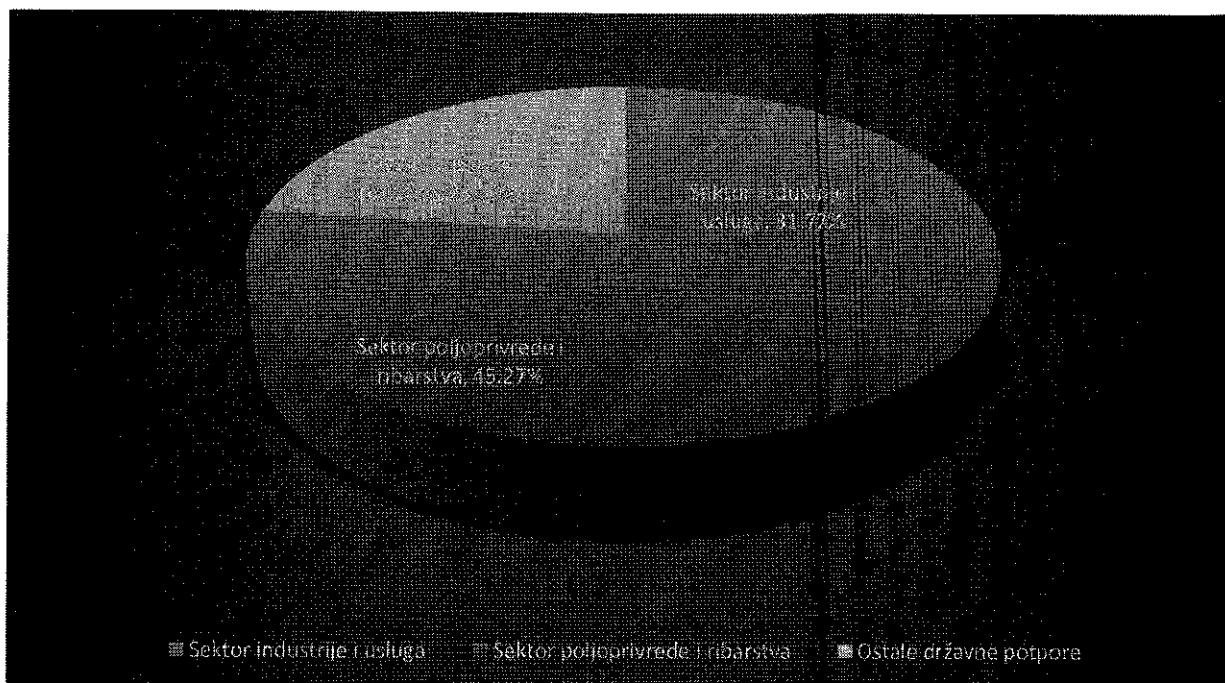
Navedene podatke ilustrirati ćemo u sljedećem grafikonu:

Grafikon 3.2. Pregled dodijeljene državne potpore po obliku/kategorijama u BiH u 2021. godini

S obzirom da se, prema metodologiji EU za potrebe izvještavanja o dodijeljenoj državnoj potpori, ista dijeli na dvije osnovne vrste pomoći: **državnu potporu u sektoru industrije i usluga** (horizontalna, vertikalna i za promoviranje regionalnog razvoja) i **državnu potporu u poljoprivredi i ribarstvu**, za koju vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, u Grafikonu 3.3. prikazano je učešće dodijeljene državne potpore za sektor industrije i usluga i za sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u BiH u 2021. godini.

Grafikon 3.3. *Učešće dodijeljene državne potpore za sektor industrije i usluga i sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u BiH u 2020. godini*

Sektoru industrije i usluga dodijeljena je državna potpora u iznosu od **140.082.360 KM** ili **71.425.378,94€** čime ona sudjeluje sa **31,72%** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini.

Dodijeljena državna potpora u **sektoru poljoprivrede i ribarstva** iznosi **199.873.097,16KM** ili **101.911.558,98€**.i čini **45,27%** ukupno dodijeljene državne potpore u 2021. godini, dok ostale državne potpore (*de minimis* i državna potpora za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa) iznose **101.574.194 KM** i čine **23,00%** ukupno dodijeljene državne potpore u 2021. godini.

3.3. Ukupno dodijeljena državna potpora (bez poljoprivrede) u BiH po vrsti/instrumentima dodjele

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji BiH i Republici Srpskoj propisano je da su vrste, odnosno instrumenti putem kojih se potpora dodjeljuje:

- a. subvencije/podsticaji, nepovratna potpora, grantovi
- b. umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obveza;
- c. porezne olakšice;
- d. otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja;

- e. dodjeljivanje zajmova (kredita) sa preferencijalnim kamatnim stopama;
- f. druge vrste/instrumenti dodjele državne potpore.

Tabela 3.4. Pregled dodijeljene državne potpore (bez poljoprivrede) po vrsti/instrumentima dodjele u BiH u 2021. godini

Rbr.	VRSTA DRŽAVNE POMOĆI	2021.KM				
		FBiH	RS	BD	VM BiH	Ukupno BiH
a	SUBVENCIJE / PODSTICAJI, NEPOVRATNA POMOĆ, GRANTOVI	168.265.714	48.110.188	10.804.399	0	227.180.301
b	UMANJENJA ILI IZUZEĆA OD PRIMJENE FINANSIJSKIH OBAVEZA	0	0	0	0	0
c	PORESKE OLAKŠICE	0	240.000	6.287.495	0	6.527.495
d	DODIJELJENI ZAJMOVI (KREDITI) SA PREFERENCIJALnim KAMATnim STOPAMA	6.519.020	229.738	1.200.000	0	7.948.758
e	DRUGE VRSTE DODIJELJENE DRŽAVNE POMOĆI	0	0	0	0	0
UKUPNO		174.784.734	48.579.926	18.291.894	0	241.656.554

Iz analize naprijed navedenih vrsta dodijeljene državne potpore u BiH u 2021. godini možemo vidjeti da su u navedenoj godini bile zastupljene slijedeće vrste državne potpore:

Subvencije/podsticaji, nepovratna potpora i grantovi u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori (bez poljoprivrede) u 2021. godini sudjeluju sa **94,00%** i iznose **227.180.301 KM ili 115.834.992,27€**.

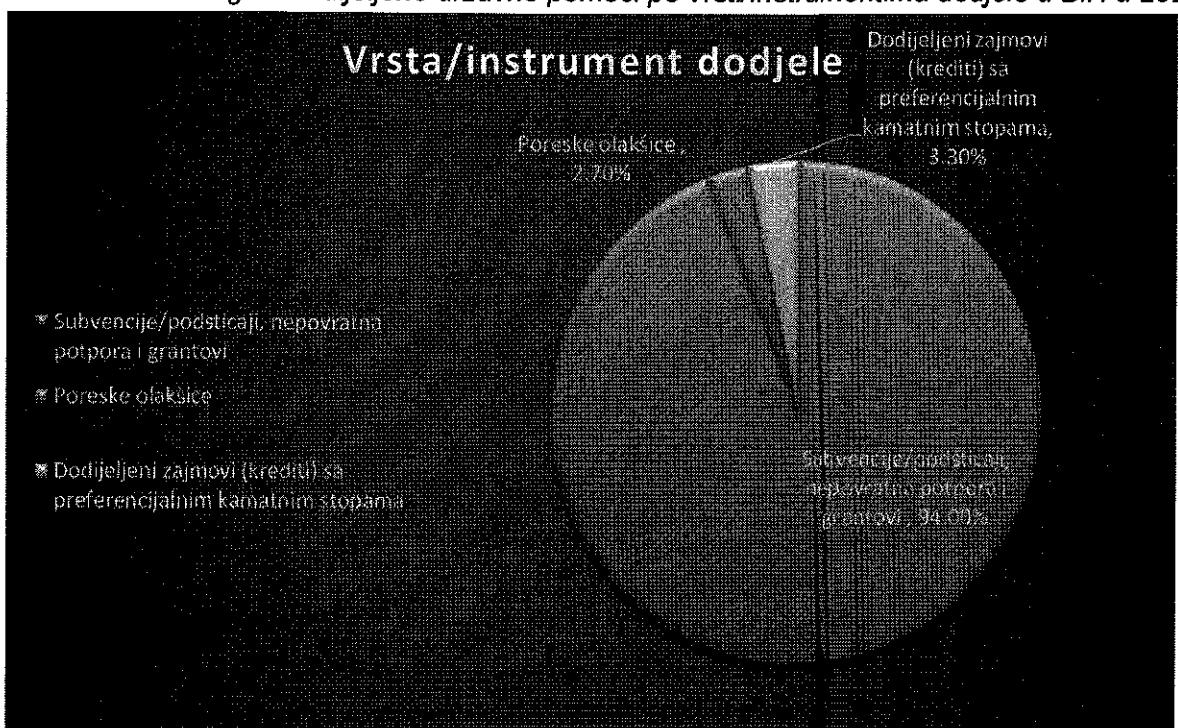
Umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obveza u 2021.godini nisu evidentirana.

Poreske olakšice u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini sudjeluju sa **2,70%** i iznose **6.527.495 KM ili 3.328.247,78€**.

Dodijeljeni zajmovi (krediti) sa preferencijalnim kamatnim stopama u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluju sa **3,30%** i iznose **7.948.758 KM ili 4.052.923,24€**.

Druge vrste dodijeljene državne potpore u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. nisu evidentirane.

Navedene podatke prikazati ćemo u sljedećem grafikonu:

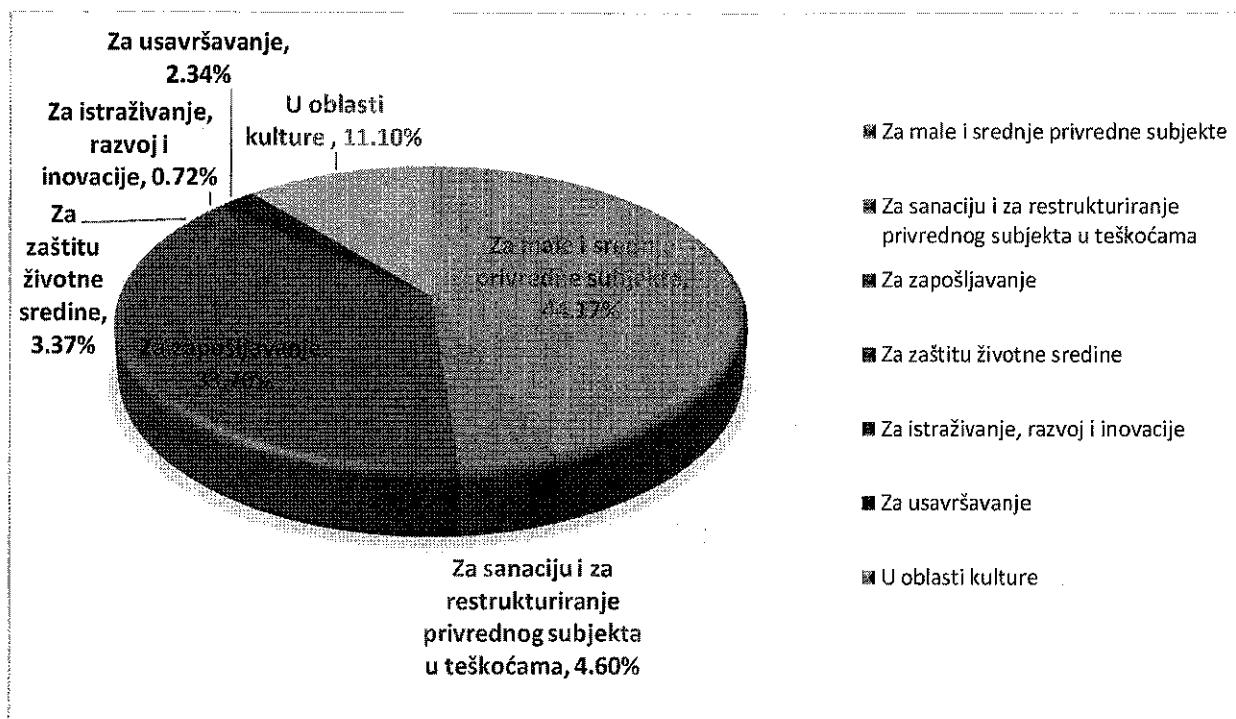
Grafikon 3.4. Pregled dodijeljene državne pomoći po vrsti/instrumentima dodjele u BiH u 2021.

3.4. Struktura horizontalne državne potpore u BiH u 2021. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi horizontalne državne potpore možemo prikazati u slijedećem pregledu.

Tabela 3.5. Struktura horizontalne državne potpore u BiH u 2021. godini

Rbr.	STRUKTURA HORIZONTALNE DRŽAVNE POMOĆI	2021. - KM				Ukupno BiH
		FBiH	RS	BD	VM BiH	
1	Za male i srednje privredne subjekte	10.745.390	2.744.000	17.594.289	0	31.083.679
2	Za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama	3.228.991	0	0	0	3.228.991
3	Za zapošljavanje	75.900	23.144.221	500.000	0	23.720.121
4	Za zaštitu životne sredine	2.375.672	0	0	0	2.375.672
5	Za istraživanje, razvoj i inovacije	512.000	0	0	0	512.000
6	Za usavršavanje	1.646.569	0	0	0	1.646.569
7	U oblasti kulture	7.807.723	0	0	0	7.807.723
U K U P N O		26.392.245	25.888.221	18.094.289	0	70.374.755

Grafikon 3.5. Struktura dodijeljene horizontalne državne popore u BiH u 2021. godini

Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **44,17%** i iznosi **31.083.679 KM ili 15.848.987,35€**.

Državna pomoć za sanaciju i restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **4,6%** i iznosi **3.228.991KM ili 1.646.402,20€**.

Državna potpora za zapošljavanje u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **33,70%** i iznosi **23.720.121KM ili 12.094.446,66€**.

Državna potpora za zaštitu životne sredine u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **3,37%** i iznosi **2.375.672KM ili 1.211.310,78€**.

Državna potpora za istraživanje, razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **0,72%** i iznosi **512.000KM ili 261.059,24€**.

Državna potpora za usavršavanje u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **2,34%** i iznosi **1.646.569KM ili 839.554,78€**.

Državna potpora u oblasti kulture u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **11,1%** i iznosi **7.807.723KM ili 3.981.012,13€**.

3.5. Struktura vertikalne državne potpore u BiH u 2021. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi vertikalne državne potpore možemo prikazati u slijedećem pregledu:

Tabela 3.6. Struktura vertikalne državne potpore u BiH u 2021. godini

Rbr.	STRUKTURA VERTIKALNE DRŽAVNE POMOĆI	2021. - KM				
		FBiH	RS	BD	VM BiH	Ukupno BiH
1	U sektoru proizvodnje čelika	0	0	0	0	0
2	U sektoru vađenja uglja	0	0	0	0	0
3	U sektoru prometa	67.680.000	0	197.605	0	67.877.605
4	U oblasti medija	0	0	0	0	0
5	Za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu ¹⁰	0	0	0	0	0
U K U P N O		67.680.000	0	197.605	0	67.877.605

Državna potpora u sektoru proizvodnje čelika nije evidentirana u 2021.godini.

Državna potpora u sektoru vađenja uglja nije evidentirana u 2020. godini.

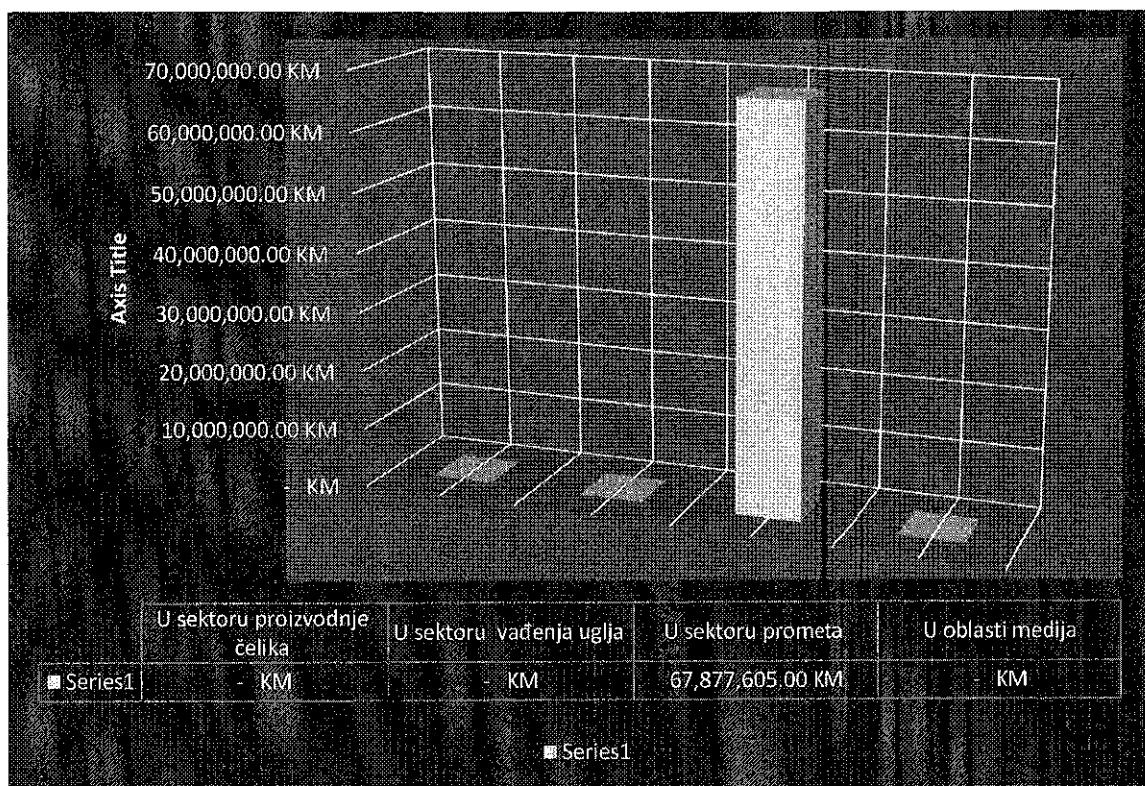
Državna potpora u sektoru prometa u ukupno dodijeljenoj vertikalnoj državnoj potpori u 2021. godini čini 100% potpore u iznosu od **67.877.605 KM** odnosno **34.609.522,99€**.

Državna potpora u oblasti medija nije evidentirana u 2021. godini.

Državna potpora za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu nije evidentirana u 2021.godini.

¹⁰ Vidjeti fusnotu br.2

Grafikon 3.6. Pregled strukture dodijeljene vertikalne državne popore u BiH u 2020. godini

4. ZAKLJUČAK

Godišnje izvješće o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2021. godini je analitički pregled dodijeljene državne potpore u 2021. godini i izrađeno je na osnovu Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj u 2021. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2021. godini i Godišnjeg izvješća o državnoj potpori u Brčko Distriktu BiH u 2021. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj i Federaciji BiH i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH. Informacija sa podacima o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2021. godini koju je dužno dostaviti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH do dana 30.6.2022.godine nije dostavljena. Ovako dostavljeni pojedinačni izvještaji entiteta i Brčko Distrikta BiH konsolidovani su u ovo jedinstveno izvješće, ali bez podataka o dodijeljenoj potpori sa nivoa Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Radi sveobuhvatnosti pregleda i praćenja kretanja dati su i uporedni podaci za odnos sa BDP-om i brojem stanovnika.

U 2021. godini u Bosni i Hercegovini dodijeljena državna potpora u iznosu od **441.529.651,16 KM ili 225.750.518,27 €** što je smanjenje u iznosu od **37.123.536,84 KM**, odnosno **7,75%** u odnosu na 2020. godinu kada je državna potpora iznosila **478.653.188 KM ili 244.904.657,09€**, dok je u odnosu na 2019. godinu, kada je državna potpora iznosila **432.178.348 KM ili 220.969.280,56 €**, došlo do povećanja u iznosu od **9.351.303,16 KM** odnosno **2,16%**.

Ukupnu državnu potporu čini državna potpora u sektoru industrije i usluga (horizontalna, vertikalna i za promoviranje regionalnog razvoja), državna potpora male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć), državna potpora za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa i državna potpora u poljoprivredi i ribarstvu. Učešće ukupne državne potpore u BDP-u u 2019. godini iznosilo je **1,22%**, u 2020. godini iznosio je **1,40%**, dok u 2021.godini iznosi **1,18%**.

Istovremeno državna potpora po stanovniku u 2021. godini iznosi **125,03 KM** što predstavlja smanjenje za **7,76%**, odnosno **10,52 KM** u odnosu na 2020. godinu kada je državna potpora po stanovniku iznosila **135,55 KM** te povećanje za **2,16%**, odnosno za **2,65 KM** u odnosu na 2019. godinu, koja je iznosila **122,38 KM**, po glavi stanovnika.

U ovom Godišnjem izvješću, data je analiza za period od tri posmatrane godine, 2019. do 2021. godina, iz koje zaključujemo da je došlo do smanjenja državne potpore u odnosu na prethodnu godinu, a do povećanja u odnosu na 2019. godinu, te da i dalje dominira horizontalna nad vertikalnom (sektorskog) državnom pomoći, što se smatra pozitivnim kretanjem. Analizu navedenih podataka detaljno smo dali u točki 3.1. ovog Godišnjeg izvješća.

Državna potpora u sektoru industrije i usluga (horizontalna + vertikalna + regionalna) u 2021. godini dodijeljena je u apsolutnom iznosu **140.082.360 KM ili 71.425.378,94 €** čime ona sudjeluje sa **31,72%** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini.

Sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2021. godini dodijeljena je državna potpora u apsolutnom iznosu od **199.873.097,16KM** ili **101.911.558,98€**.i čini **45,27%** ukupno dodijeljene državne potpore u 2021. godini.

Državna potpora **male vrijednosti** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **9,81%** i iznosi **43.344.215KM** ili **21.862.036,72€**, dok državna potpora za obavljanje **usluge od općeg ekonomskog interesa** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **13,18%** i iznosi **58.229.979KM** ili **29.370.146,38**

Horizontalna državna potpora u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **15,95%** i iznosi **70.374.755 KM** ili **35.882.773,13€**, dok vertikalna državna potpora ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **15,37%** i iznosi **67.877.605 KM** ili **34.236.234,14€**.

Državna potpora za **promoviranje regionalnog razvoja** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluje sa **0,41%** i iznosi **1.830.000 KM** ili **923.018,84€**.

Među vrstama/instrumentima korištenim za dodjelu državne potporu dominiraju subvencije/podsticaji, nepovratna pomoć i grantovi, koji u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2021. godini sudjeluju sa **94,00%**.

Neophodna je suradnja sa organima za provođenje, sa davaocima i korisnicima državne potpore i sa drugim relevantnim tijelima, a u cilju jačanja svijesti davalaca i promoviranja obveze blagovremenog podnošenja prijave državne potpore u postupku prethodog (*ex ante*) odobrenja s obzirom da je svijest o važnosti državne potpore na veoma niskom nivou.

Vijeće je u svom Programu rada za 2022. godinu predvidilo aktivnosti na podizanju svijesti i znanja o ulozi politike i prava državne potpore i to kroz sačinjavanje preporuka o tome na koji način bi postojeći sustav dodjele državne potpore mogao biti poboljšan, izgrađen kao efikasan model za jačanje konkurentnosti domaće privrede javnim sredstvima i kroz konstruktivne sastanke sa organima za provođenje i davaocima državne potpore te kroz suradnju s medijima i širom javnosti.

Na kraju ističemo da je u toku proces usklađivanja zakonodavstva iz oblasti državne potpore u BiH sa pravnom stečevinom EU (*acquis-tem*), prije svega sa sekundarnim izvorima prava EU koji su izmijenjeni u periodu 2012.-2014., a sve u cilju uspješnog sprovođenja reforme sustava državne potpore što podrazumijeva preusmjeravanje ograničenih javnih finansijskih resursa u ekonomski samoodržive projekte, s potencijalom da podstaknu razvoj i zapošljavanje, te postepeno smanjivanje subvencija sektorima i kompanijama koje ostvaruju ekonomski gubitak.

Izvještaj sačinilo:
Tajništvo Vijeća za državnu potporu BiH